

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою університету
5 грудня 2024 р. протокол № 12

В. о. ректора

проф. Роман ПАВЕЛКІВ

5 грудня 2024 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Рівне 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про «Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету» (далі – Репозитарій) визначає основні поняття, склад, призначення, завдання і регламентує основні засади його організації та управління.

1.2. Репозитарій формується та функціонує відповідно до Постанови Кабінету міністрів України (№ 541 від 19.07. 2017 р.) про «Положення про Національний репозитарій академічних текстів»; Законів України: «Про вищу освіту» (№ 1556-18 від 04.08. 2015 р., з подальшими змінами до нього); «Про науково-технічну інформацію» (№ 3322-XII ред. від 19.04.2014 р., з подальшими змінами); «Про авторське право і суміжні права» (поточна редакція № 2811-IX від 15.04.2023р. р. із змінами, внесеними згідно із Законами України № 2849-IX від 13.12.2022р., № 2974-IX від 20.03.2023 р. (що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори); «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (№ 32/95-ВР від 27.01.1995 р.) (з наступними доповненнями до нього); «Про Національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998 р. (з подальшими змінами до нього); «Про доступ до публічної інформації» (№ 2939-VI від 13.01. 2011 р.); «Про електронні документи та електронний документообіг» (№ 851 від 2.05.2003р.), який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів; «Про захист інформації в автоматизованих системах» (№ 80/94-ВР від 05.07.1994 р., з подальшими змінами до нього), який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї; Цивільного кодексу України (№ 435 - IV від 02.11.2016 р., з подальшими змінами та доповненнями); ДТСУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» ; ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання»; ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою»; «Положення про бібліотеку Рівненського державного гуманітарного університету»; цього «Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету»; «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності Рівненського державного гуманітарного університету».

1.3. Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету (далі репозитарій або IRRSUH) – це електронний архів, що накопичує академічні тексти (або документи, твори, видання, праці) наукового, освітнього та методичного призначення, створені науковцями, докторантами, аспірантами, співробітниками, здобувачами вищої освіти університету, надаючи до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через мережу Інтернет.

1.4. Власником репозитарію є Рівненський державний гуманітарний університет. Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету є частиною загальної електронної бази даних (колекції) його бібліотеки.

1.5. Рівненський державний гуманітарний університет як інституціональний учасник подає твори до Національного репозитарію академічних текстів (відповідно до Постанови Кабінету міністрів України (№ 541 від 19.07. 2017 р.) про «Положення про Національний репозитарій академічних текстів», Наказу Міністерства освіти і науки України (№ 554 від 15.06. 2022 р.) «Про затвердження Змін до Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів».

1.6. Назва репозитарію IRRSUH є скороченням повної назви Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету англійською мовою (Institutional Repository Rivne State University of Humanities). Адреса репозитарію в Інтернеті (<https://repository.rshu.edu.ua/>).

1.7. Терміни в цьому положенні вживаються у значенні, наведених в Законах України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», міжнародних та Державних стандартах України та інших документах.

1.7.1. Основні терміни:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права» іншого державного законодавчого документу чи договору;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково-та навчально-методичних праць;

відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласником (технічне здійснення доступу надається безкоштовно у будь-який час і без обмежень);

виключне) право – це майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права»;

власник інформації – фізична або юридична особа, якій належить право власності на інформацію відповідно до Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах»;

дисертація – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук;

договір приєднання - договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору;

інституціональні учасники – юридичні особи, зокрема, заклади вищої освіти, наукові установи, наукові видавництва, організації, бібліотеки, що подають в електронному вигляді академічні тексти Національному репозитарію;

інтелектуальні права на твір включають особисті немайнові та майнові права;

кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;

користувачі Національного репозитарію – юридичні та фізичні особи, а саме: вищі навчальні заклади, наукові установи, наукові видавництва, бібліотеки, автори та інші зацікавлені особи, що пройшли процедуру реєстрації (авторизації);

майнові права на твір – це права, через які реалізуються матеріально-фінансові інтереси автора. Майновими правами автора є: право на використання твору; виключне право дозволяти використання твору; право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання. Майнове право на твір належить його авторові, якщо інше встановлено договором чи законом. Може належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник

може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності;

національний репозитарій академічних текстів – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти;

особисті немайнові права автора включають право на визначення людини творцем (автором); право перешкоджати будь-якому посяганню, здатному завдати шкоди честі, гідності чи діловій репутації автора; право вимагати чи забороняти зазначення свого імені (право та ім'я), право обирати псевдонім та право на недоторканність твору;

репозитарій (електронний архів) – це цифрова база даних (колекція), у якій збираються, систематизуються і зберігаються інтелектуальні твори університетських спільнот у цифровому вигляді та мережевий сервіс з управління та розповсюдження таких продуктів;

розпорядник Національного репозитарію – юридична особа, яка безпосередньо забезпечує функціонування Національного репозитарію відповідно до Постанови Кабінету міністрів України (№ 541 від 19.07. 2017 р.) про «Положення про Національний репозитарій академічних текстів» та регламенту роботи Національного репозитарію (далі-регламент);

твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення, чи в порядку виконання службових обов'язків: літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори; комп'ютерні програми; бази даних; музичні твори з текстом і без тексту; аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва; фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії; твори ужиткового мистецтва; збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добром, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини; тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами аудіовізуальних творів; інші твори, представлені в електронній (в тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

університетські спільноти - науковці, докторанти, аспіранти, працівники і здобувачі вищої освіти, які можуть бути представлені одноосібно або колективно;

управління репозитарієм – організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

2.1. Мета і завдання репозитарію:

- сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом покращення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності;

- забезпечення місця і способу централізованого та довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;

- сприяння зростанню популяризації університету шляхом представлення його наукових творів у глобальній мережі;

- збільшення цитованості наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою мережі Інтернет;

- створення надійної і доступної системи обліку наукових творів.

2.2. Функції репозитарію:

- освітня;
- наукова;
- комунікативна;
- довідково-інформаційна;
- поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами, електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

2.3. Призначення репозитарію:

- накопичення, систематизація, зберігання та поширення в електронному вигляді інтелектуальних творів університетської спільноти;
- надання безкоштовного відкритого повнотекстового доступу до них засобами Інтернет-технологій;
- поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

3. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

3.1. Загальне управління та поточний контроль за його функціонуванням здійснюють проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та інформатизації, директор бібліотеки та Комісія з питань етики та академічної доброчесності Рівненського державного гуманітарного університету.

3.2. Бібліотека РДГУ є координатором в роботі по формуванню повнотекстової бази Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету (поповнення, ведення та збереження документів).

3.3. Технічну та програмну підтримку роботи з Інституційним репозитарієм Рівненського державного гуманітарного університету, працездатність його програмних та технічних засобів забезпечує відділ інформаційного та мережевого забезпечення Рівненського державного гуманітарного університету.

3. 4. Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої твори, перелік творів і порядок з організації роботи репозитарію вирішує Комісія з питань етики та академічної доброчесності Рівненського державного гуманітарного університету.

4. СКЛАД І СТРУКТУРА РЕПОЗИТАРІЮ

4.1. В структурі репозитарію мають бути представлені:

- факультети, кафедри та інші структурні підрозділи РДГУ;
- типи видань, публікацій та інших документів;
- назви представлених матеріалів.

4.2. Структура Інституційного репозитарію складається з творів (книг, статей із періодичних видань та частин документів (збірників), дисертацій, збірників наукових праць РДГУ, кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти РДГУ. За необхідності можуть створюватися інші фонди та зібрання документів.

4.3. Тематичний склад визначається відповідно до освітнього та наукового процесів університету. Репозитарій включає в електронній формі такі види академічних текстів:

- дисертації на здобуття наукових ступенів докторантів і аспірантів РДГУ та здобувачів інших організацій, які захистили дисертації у спеціалізованих вчених радах РДГУ;

- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти РДГУ;
- статті у наукових виданнях;
- монографії;

- наукові видання (збірники наукових праць, вісники, матеріали наукових конференцій та ін.);
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники та інші науково-та навчально-методичні видання;
- публікації, розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

4.4. За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

4.5. Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.

4.6. За рівнем доступності документи в репозитарії можуть бути у відкритому доступі.

4.7. З подальшим формуванням (веденням) репозитарію його зміст та структура може змінюватися.

5. ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕПОЗИТАРІЮ

5.1. Репозитарій є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією установою – Рівненським державним гуманітарним університетом.

5.2. Документи в репозитарій передаються авторами після підписання Авторського договору.

5.2.1. Репозитарій поповнюється творами шляхом передачі електронної копії документу до бібліотеки РДГУ або шляхом самоархівування їх автором на хмарному мережевому ресурсі (Google-диск).

5.3. Депозитором може бути як автор, так і уповноважені працівники бібліотеки, кафедр (за бажанням автора). При цьому автор надає у бібліотеку електронну версію твору/видання в PDF форматі.

5.4. Публікації, що передаються у репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською та англійською мовами.

5.5. Повнотекстова база текстів, їх бібліографічний опис формується у репозитарії у тому вигляді, в якому піддаються обробці, перегляду та порівнянню.

5.6. На прохання автора бібліотека вилучає електронну публікацію з відкритого доступу або замінює на приховану форму повного тексту.

5.7. З метою зменшення ризику несанкціонованого використання творів недобросовісними користувачами мережі Інтернет та захисту прав авторів, вони мають право здійснити (за бажанням) додаткові дії захисту творів, які оприлюднюються вперше.

5.8. Внесення до Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету дисертацій, які захищені в РДГУ та кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти РДГУ є обов'язковим.

5.9. Дисертації здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук та науковців, які захищаються в РДГУ, розміщуються у репозитарії після перевірки на плагіат та після їх захисту.

5.10. Кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти РДГУ розміщуються у репозитарії після перевірки на плагіат та після їх захисту.

6. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

6.1. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення EPrints, що вільно розповсюджується під ліцензією GVN та розроблена в університеті Саутгемптона і є однією з найпоширеніших платформ для організації репозитаріїв.

6.2. Програмним забезпеченням EPrints підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF, Microsoft Word	pdf, doc , docx
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt, pptx
Таблиці	Microsoft Excel	xls, xlsx
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

7. АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР

7.1. Відкритий доступ не відмінює авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані і зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує добровільно, ухвалюючи рішення про розміщення своєї публікації в Інтернеті і підтверджуючи це в Авторському договорі щодо подання твору в Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету в паперовому та електронному форматах. *(Відповідно до Наказу РДГУ № 149-01-01 від 04.09.2024 р. «Про надання бібліотеці обов'язкового примірника праць викладачів»).*

7.2. Твір не може бути розміщений у репозитарії, якщо він порушує чинне законодавство України, права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.

7.3. При підписанні Авторського договору автор передає університету на безоплатній основі невиняткові права на використання твору:

- на внесення твору у базу даних репозитарію;
- на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи його змісту;
- на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
- на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
- на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.

7.4. В Авторському договорі автор підтверджує, що, розміщуючи роботу у репозитарії, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництва).

7.5. Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

7.6. Автор несе всі види відповідальності перед третіми особами (співавтор/співавтори), що заявили свої права на твір, відшкодовує Рівненському державному гуманітарному університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на твір.

7.7. У випадку, коли твір написано у співавторстві, кожний з авторів приймає умови Авторського договору, розміщуючи такий твір у репозитарії.

7.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

7.9. Авторський договір може бути розірвано на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам або за допомогою адміністратора вилучає твір з репозитарію.

8. ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО РЕПОЗИТАРІЮ АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТІВ

(відповідно до Постанови Кабінету міністрів України (№ 541 від 19.07. 2017 р.) про «Положення про Національний репозитарій академічних текстів», Наказу Міністерства освіти і науки України (№ 554 від 15.06. 2022 р.) «Про затвердження Змін до Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів»).

8.1. Власником Національного репозитарію є держава в особі МОН, яке визначає розпорядника Національного репозитарію і затверджує регламент.

8.2. Національний репозитарій складається з центрального репозитарію, що підтримується розпорядником Національного репозитарію, і локальних репозитаріїв, що підтримуються інституціональними учасниками, які включають в електронній формі всі види академічних текстів, які перелічені в п. 4.3. цього Положення.

8.2.1. До Національного репозитарію включаються всі академічні тексти незалежно від дати їх створення та оприлюднення у визначеному регламентом порядку.

8.3. Внесення до центрального репозитарію дисертацій та кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти є обов'язковим.

8.4. Засновники (співзасновники) наукових та навчальних видань, їх редакції зобов'язані вносити до центрального репозитарію повний бібліографічний опис та анотації публікацій і статей, які розміщуються у відповідних номерах видань, для формування реєстру академічних текстів.

8.5. Заклади вищої освіти та наукові установи розміщують тексти кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у своїх локальних репозитаріях та забезпечують доступ до них відповідно до регламенту.

8.6. Заклади вищої освіти та наукові установи розміщують тексти дисертацій на здобуття наукового ступеня та автореферати дисертацій у своїх локальних репозитаріях та вносять до центрального репозитарію.

8.7. Розпорядник Національного репозитарію формує реєстр академічних текстів, який є відкритим та містить бібліографічні відомості про академічні тексти, що включені до центрального та локальних репозитаріїв, а також оприлюднені в електронній або паперовій формі.

8.8. Для систематизації академічних текстів Національного репозитарію використовуються бібліографічні відомості та описи, передбачені законодавством.

8.9. Інституціональні учасники, які вносять академічні тексти до Національного репозитарію, несуть відповідальність за достовірність, точність, та повноту поданої інформації.

8.10. Фізичні особи, які є авторами академічних текстів, отримують доступ до Національного репозитарію в режимі розміщення академічних текстів після проходження відповідної авторизації згідно з регламентом.

8.11. Безоплатний і вільний доступ користувачів Національного репозитарію до інформації, що в ньому міститься, здійснюється через офіційний веб-портал Національного репозитарію.

8.12. У своїй діяльності Національний репозитарій може відповідно до законодавства здійснювати інформаційну інтеграцію з іншими базами даних, зокрема, ресурсами відкритих даних України та інших держав, базами центральних органів виконавчої влади.

8.13. Регламент визначає процедуру наповнення Національного репозитарію академічними текстами, порядок їх зберігання, систематизації, обробки, надання інформації у відкритий доступ, взаємодії з інституціональними учасниками та іншими користувачами, застосування аналітичних інструментів тощо.

8.14. Розпорядник національного репозитарію забезпечує використання відомостей репозитарію, надає користувачам доступ до інформації, готує довідники, реєстри, аналітичні матеріали, інші інформаційно-довідкові ресурси, проводить систематизацію та іншу аналітичну роботу відповідно до цього положення регламенту згідно із законодавством.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Всі зміни та Доповнення до «Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету» вносяться Наказом ректора про внесення змін та доповнень, або затверджується Положення у новій редакції.

(При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність).